

# **Stichting Museum Swaensteyn Bestuursverslag over 2019**



## **Museum Swaensteyn Kunst & Cultuur aan de Vliet**



## **Inhoudsopgave**

- 1. Woord vooraf**
- 2. Collectie**
- 3. Tijdelijke tentoonstellingen**
- 4. Publiek, activiteiten & educatie**
- 5. Erfgoedpodium**
- 6. Romeinen aan de Vliet**
- 7. Het Project Huize Swaensteyn**
- 8. Communicatie & PR**
- 9. Financieel 2019**
- 10. Mensen & organisatie**

## 1. Woord vooraf

Het verslagjaar was een goed jaar voor Museum Swaensteyn. Het duidelijkst is dit zichtbaar aan de bezoekcijfers, die opnieuw stegen. We mogen inmiddels spreken van een gestaag stijgende lijn. In 2014 trok het museum 3.750 bezoekers, in 2015 waren dat er 4.800, in 2016 steeg dat verder naar 7.100, in 2017 naar 8.600 bezoekers en in 2018 voor het eerst boven de 10.000. In 2019 hebben we dit aantal weer overtroffen en 11.563 bezoekers mogen verwelkomen. Dit betekent dat de belangrijkste doelstelling van het museum, voor inwoners van Leidschendam-Voorburg en de regio een culturele hotspot te zijn, waar middels inhoudelijke activiteiten en evenementen de cultuur, geschiedenis én hedendaagse artistieke uitingen worden belicht steeds beter uit de verf komt en meer effect heeft.

Die stijging is gerealiseerd door het programmeren van een reeks activiteiten, evenementen en tijdelijke tentoonstellingen. Met een gevulde programmering en een mooie samenwerking tussen andere musea, ondernemers en culturele instellingen. Het museum was ook heel zichtbaar in de lokale en regionale media.

De collectie werd met vele mooie nieuwe aanwinsten aangevuld, o.a. met een volledig archief van de kunstenaar Gerke Henkes. In verband met het ontzamen van de collectie van de Gemeente Leidschendam-Voorburg, zijn veel werken die in langdurig bruikleen waren nu officieel overgedragen aan het museum.

Het overleg over het plan Huize Swaensteyn is doorgezet. Op bestuurlijk niveau is in het verslagjaar opnieuw met de gemeente overleg gevoerd over het plan Huize Swaensteyn. Het bestuur blijft de noodzaak van een betere huisvesting onderschrijven en alles in het werk stellen om die situatie te realiseren.

Het project 'Romeinen aan de Vliet' heeft vleugels gekregen. Na afronding van de eerste fase heeft de provincie subsidie toegezegd voor de tweede fase, de uitvoeringscomponent 'De Romantische Limes'. In de jaren 2019 - 2021 zal dit deelproject worden gerealiseerd. Directeur Peter van der Ploeg is in eerste lijn hiervoor verantwoordelijk. Dit project is inhoudelijk een van de pijlers onder het de doelstellingen van het museum, het zichtbaar en beleefbaar maken van ons verleden.

De samenwerking met Huygens' Hofwijck, die in december 2017 is geformaliseerd door een samenwerkingsovereenkomst, bleek een uitstekend middel om de afstemming tussen beide musea te stimuleren. Gezamenlijke projecten hebben ons geleerd dat een continue inhoudelijke én organisatorische samenwerking het grootste effect sorteert bij het realiseren van ons beider missie. De besturen van beide musea hebben in 2019 in dat traject een definitieve en duurzame stap gezet.

Rik van Koetsveld, voorzitter bestuur Stichting Museum Swaensteyn  
Peter van der Ploeg, Directeur Museum Swaensteyn

## 2. Collectie

### Vernieuwing museale presentatie

De vernieuwing van de museale presentaties is na enkele jaren van grote veranderingen in rustiger vaarwater gekomen. Het is nu een continu proces waarbij regelmatig accenten worden verlegd en details worden verbeterd.

### Beheer en behoud

De collectie van Museum Swaensteyn is in 2019 verder onderzocht, geïnventariseerd en geregistreerd. Veel van dit werk is uitgevoerd door een groepje collectievrijwilligers, begeleid door de conservator. Tevens is er onderzoek gedaan naar de collectie in het kader van verschillende tentoonstellingen. Museum Swaensteyn ontvangt jaarlijks veel verzoeken van het publiek om informatie over objecten of de geschiedenis van Leidschendam-Voorburg. De conservator en de collectievrijwilligers zetten zich in om op deze vragen een antwoord te geven.

### Aanwinsten

In het verslagjaar konden weer een aantal mooie objecten middels schenkingsovereenkomsten aan de collectie van het museum worden toegevoegd. Het gaat daarbij om:

- Mevr. N. Vaes  
Bronzen penning van Dr. W. Drees, gemaakt door Albert Termote  
Bronzen penning ter nagedachtenis van Albert Termote, gemaakt door Ron Deblaere  
Metalen penning Koningin Juliana en Prins Bernhard, gemaakt door Albert Termote  
Beeldje takshondje "Lady" van dhr. Tellen, gemaakt door Albert Termote
- Gemeente Leidschendam Voorburg  
37 werken die al in bruikleen waren zijn officieel overgedragen aan het museum  
26 werken worden nog overgedragen aan het museum
- Dhr. C. Bakker, Bronzen penning van Dirk Bus
- Dhr. G.H. Heida  
Schilderij (aquarel), *Havengezicht* van Else Lindorfer  
Schilderij (aquarel), *Tunnel in Wenen* van Frida Holleman
- Dhr. N. van den Berg, 3 ingelijste, beschilderde tegels
- Mevr. I. Belfroid, Buste *Indische man* van Rudi Rooijackers
- Dhr. H.J Bregman, Haardplaat van boerderij De Noordenburg
- Mevr. Zoutenbier, Kerststal uit 1950 Vroom en Dreesman
- Dhr. M.H.M. Marijs, schilderij *Gezicht op de Oude Kerk in Voorburg* van J.E.A. Akkeringa
- Dhr. H. Schoonens, schilderij *Landschap* van Marie Willeboordse
- Familie Bleuland van Oordt, archief Gerke Henkes

### 3. Tijdelijke tentoonstellingen

In 2019 waren er acht tijdelijke tentoonstellingen te zien in Museum Swaensteyn.

#### ***Ronald & Ronald Lindgreen***

19 januari t/m 10 maart 2019

Deze tentoonstelling vormt een dubbelpresentatie met het werk van Ronald Lindgreen en de kleurrijke aquarellen van zijn kleinzoon, Ronald Aleksander Lindgreen, te zien in de gang en op de kunstmuur.

#### ***Een stil geluk***

##### ***Gerke Henkes. Het Hollandse interieurstuk in de 19<sup>de</sup> eeuw***

16 maart t/m 8 juni 2019

Gerke Henkes was een meester in het schilderen van het Hollandse interieurstuk. Waar veel van zijn tijdgenoten uit de Haagse School een voorliefde toonden voor het landschap, daar koos Henkes bij voorkeur voor interieurs met een of enkele figuren. De genrevoorstellingen zijn altijd met veel genegenheid weergegeven. Het zijn verstilde momentopnames met oudere dames, deftige heren of spelende kinderen. Het best is de kunstenaar in die voorstellingen waarin hij het huiselijk geluk vereeuwigt.

Uit zijn omvangrijke oeuvre was nu voor het eerst een ruime selectie te zien. De schilderijen, aquarellen, tekeningen en het poppenhuis zijn afkomstig uit particuliere collecties in Nederland en Engeland en waren niet eerder voor het publiek te zien. Bij de tentoonstelling is een publicatie verschenen, gewijd aan Gerke Henkes.

#### ***The Colors of Decay – Bas van der Poel***

23 maart t/m 8 juni 2019

De Voorburgse fotograaf Bas van der Poel toont in zijn werk de schoonheid van verval. Hij bezoekt verlaten plaatsen, plekken waarvan velen niet meer weten dat ze bestaan. Van der Poel laat in zijn foto's de sfeer van een moment zien, gebruik makende van enkel natuurlijk licht. De gebouwen die hij vastlegt zijn veelal leegstaande ziekenhuizen, vergeten boerderijen, gesloten fabrieken, vervallen kastelen of verlaten kerken. De exacte locaties worden echter niet bekendgemaakt. Hiermee wil Van der Poel de monumentale panden tegen vandalisme beschermen. De gouden regel bij zijn werk is: 'Leave nothing but footprints, take nothing but photos'.

#### ***Voorburg Sculptuur 2019***

22 juni t/m 25 augustus 2019

Na een succesvolle pilot in 2018 heeft het evenement 'Voorburg Sculptuur' zich een vaste plek verworven in de zomerprogrammering van de Voorburgse musea. Voorburg Sculptuur 2019 kenmerkt zich door een grote diversiteit. Museum Swaensteyn toont werk van acht Nederlandse kunstenaars die onbevange de grenzen van hun métier opzoeken, zowel qua concept als materiaalgebruik.

In het werk van Margot Berkman staat de onderwaterwereld centraal. Op poëtische wijze haalt zij zeewier-wouden naar de oppervlakte. Theo ten Have laat zich voor zijn gekleurde glassculpturen inspireren door natuurfenomenen. Natuurlijke processen van bloei en verval vormen ook de inspiratie voor de zinken sculpturen van Mary Geradts. In het werk van Magreet Hajee staat de mens centraal. Met haar imposante vrouwfiguur geeft zij een ode

aan het leven. Ook in de houten sculpturen van Louis Niënhuis en de schetsen in klei van Riëlle Beekmans speelt de menselijke vorm een hoofdrol. Daarnaast creëren de subtiele bolvormen van Yumiko Yoneda een spannend contrast met de ruimtelijke objecten van Jaco van der Vaart.

### ***Zinkend Geloof – Winnifred Bastian***

12 juli t/m 11 augustus 2019

Winnifred Bastian werd voor de serie 'Zinkend Geloof' geïnspireerd door de opwarming van de aarde en de stijgende zeespiegel. Haar schilderijen zijn laag voor laag opgebouwd met olieverf. Hierdoor komen de kleuren met veel intensiteit op het doek. De kerken te water zijn een voortvloeijsel uit eerdere series waarbij havens, boten en landschappen de hoofdrol speelden.

De geschilderde kerken en kathedralen zijn allemaal herkenbaar. Bastian heeft ze met veel oog voor detail weergegeven. De omliggende begroeiing en huizen zijn weggelaten en het water staat bij de meeste kerken al tot aan de ramen. De schilderijen staan symbool voor de afname van het Christelijk geloof in de Westerse wereld.

### ***Rijk in Eenvoud***

#### ***Albert van Essen & Aad de Heij: Architectuur in Voorburg***

30 augustus t/m 24 november 2019

Albert van Essen (1890-1967) was een Voorburgse architect met een eigen stijl en een indrukwekkend oeuvre. Tussen 1925 en 1940 werden er in Voorburg meer dan honderd bouwwerken door hem ontworpen en gebouwd. Hierdoor wist Van Essen zijn stempel te drukken op de vormgeving van villa's, landhuizen en herenhuizen. Hij ontwierp niet alleen woningen in Voorburg en omgeving, maar ook op andere plaatsen in Nederland. Tijdens de tentoonstelling werd aan de hand van originele schetsen, bouwtekeningen, sculpturen en interieurstukken een helder beeld getoond van het werk van Van Essen en kunstenaar Aad de Heij.

### ***Opnieuw Bekeken – Kunstenaarsvereniging Terra-viva***

14 september t/m 1 december 2019

Terra-viva is een Haagse kunstenaarsvereniging waarvan de leden elkaar inspireren via verschillende disciplines. De deelnemende kunstenaars zijn: Lili Berger, Ria Diercks Kroon, Irma den Hertog, Birke Hesse, Stéphanie Knage, Aad Ledeboer, Vivienne Lopes de Leão Laguna, Marian Meerbeek, Erik Rumpff, Thea Schenk, Frits Veenland.

Voor de tentoonstelling *Opnieuw bekeken* geven de kunstenaars van Terra-viva met hun eigen hedendaagse werk een reactie op de kunstwerken uit de vaste collectie van Museum Swaensteyn. Zo werd er in de Prinses Marianne kamer een hemelbed opgebouwd, werden er kunstzinnige aureolen rondom de beelden van Albert Termote gevormd en was er een visuele presentatie waarbij het schilderij *Liggende jongen in de duinen* van Anton Mauve centraal stond. De tentoonstelling schepte nieuwe inzichten, liet een bijzondere wisselwerking zien en gaf een uitdagende kijk op de vaste collectie van het museum.

### ***Kerst in Museum Swaensteyn en Huygens' Hofwijk***

#### ***Advent: Aftellen naar Kerst***

1 december 2019 t/m 12 januari 2020

Het is inmiddels een traditie, de kersttentoonstellingen die Museum Swaensteyn en Huygens' Hofwijk rondom de feestdagen organiseren. In Museum Swaensteyn was het



thema dit jaar 'Advent: Aftellen naar Kerst'. Daarbij werden er tientallen antieke adventskalenders getoond en keerden enkele kerststallen van de eerdere edities terug, maar er waren talrijke stallen voor het eerst te zien. Belangrijke bruiklenen kwamen uit de collectie van het stadsklooster aan het Westeinde in Den Haag.

Veel ondernemers in het Huygenskwartier sloten zich aan bij het evenement met een etalagewedstrijd rondom het thema Advent. Het historische hart van Voorburg werd zo omgetoverd tot een waar kerstdorp. De tentoonstelling ging gepaard met een reeks activiteiten voor jong en oud.





## 4. Publiek, activiteiten & educatie

### Museumbezoek

Museum Swaensteyn ontving in 2019 het aantal van 11.563 bezoekers. Dat is ten opzichte een vooruitgang van ongeveer 15%. Dit betreft individueel museumbezoek, deelnemers aan rondleidingen, lezingen en activiteiten.

Het museum streeft naar verhoging van de bezoekersaantallen en heeft dat als hoofddoel meegenomen in de toekomstvisie. Daartoe wordt intensiever samengewerkt met Huygens' Hofwijck en andere cultuurpartners maar ook met de Ondernemersvereniging Huygenskwartier en het MKB Leidschendam-Voorburg. Ook de opening van het lokale VVV-punt in Museum Swaensteyn doen de aanloop toenemen, al worden bezoekers aan de VVV vanzelfsprekend niet als museumbezoekers gerekend. .

Voor de individuele bezoeker was Museum Swaensteyn geopend op dinsdag, woensdag, donderdag, vrijdag, zaterdag en zondag van 13.00 tot 17.00 uur. Het museum streeft ernaar de openingstijden in de toekomst te verruimen. Groepen konden op aanvraag ook op andere tijden terecht.

### Educatie

#### Cultuurmenu

In 2019 verzorgde het museum in het kader van het Cultuurmenu lessen voor basisschoolleerlingen uit groep 5 (Terug naar de Romeinen!) en groep 4 (Maak kennis met kunst). De Kunstles: Maak kennis met kunst wordt verzorgd door Museum Swaensteyn in samenwerking met de Kunstuitleen Voorburg (Herenstraat 92). De Romeinenles wordt aangeboden door het museum. Vrijwel alle scholen uit de gemeente Leidschendam-Voorburg maken gebruik van het aanbod. Dat betekent dat honderden leerlingen jaarlijks het museum bezoeken. Sinds 2017 maakt ook de Beeldenroute - *Verhalen aan de Vliet* en Kerkarchitectuurles – *Geloof in je eigen* omgeving voor scholieren van groep 8 deel uit van het aanbod.

De educatielessen voor basisscholen worden gegeven door educatievrijwilligers van het museum. Zij worden opgeleid en bijgestaan door de educatiemedewerker. Omdat er vacatures waren, is er opnieuw actief gezocht naar nieuwe educatievrijwilligers.

#### Workshops

Het organiseren van workshops is een beproefd en geliefd middel om kennis over te brengen. In het verslagjaar zijn er weer enkele tientallen georganiseerd, veelal in de context van een tentoonstelling of evenement.

Het Romeinenspel – *Blijf van mijn Olijf!* wordt o.a. als workshop aangeboden tijdens de Archeologiedagen en de Romeinenweek. In 2019 is er speciaal voor Moederdag een workshop ontwikkeld door Annemieke Fierinck, waarbij moeders en kinderen elkaars portret tekenden tussen de kunstwerken van Gerke Henkes.

In samenwerking met Sport en Welzijn werden er verschillende workshops aangeboden voor de Cultuurkaart, o.a. een workshop Aardewerk beschilderen, Tekenen, Collage maken en Schilderen.

## **Evenementen**

### **Driekoningenfeest**

*6 januari*

In het kader van de kersttentoonstelling werd er op 6 januari het Driekoningenfeest georganiseerd. Er waren lezingen, workshops voor de kinderen en er werd het Driekoningenlied gezongen.

### **Prinses Marianne Concert**

*7 februari*

Op donderdag 7 februari werd voor het eerst een concert georganiseerd op de Prinses Marianne vleugel in de Notariszaal. In een unieke museale omgeving werden er prachtige muziekstukken gespeeld door Julia Bronkhorst (sopraan) en Pablo Escande (piano). Tijdens dit recital werd onder andere één van Mariannes eigen composities gespeeld.

### **Museumnacht Kids**

*16 maart*

Ook in 2019 nam Museum Swaensteyn weer deel aan de drukbezochte Haagse Museumnacht Kids. Het thema, 'Fantasie', werd met veel inventiviteit toegepast op allerlei onderdelen van de museumcollectie. Het museum werd voor 1 avond omgedoopt tot Elfsteyn en was er een vol programma bestaande uit een speurtocht "Speuren langs de elfendeuren", verhalen voorlezen, kleuren, schminken, op de foto in het fotohoekje, workshops elfenhuisje en toverstafje maken, konden kinderen een cupcake versieren en meedoen met de dansworkshop.

### **Nationale Museumweek**

*Vanaf 8 april*

Tijdens deze week werd de bezoeker in staat gesteld op een persoonlijke wijze kennis te maken met het museum en haar evenementen. Conservator Femke Overdijk gaf instaprondleidingen over de tentoonstelling Gerke Henkes.

### **Erfgoeddag De Gouden Eeuw aan de Vliet**

*13 april*

Het Erfgoedpodium organiseerde op zaterdag 13 april de vierde lokale Erfgoeddag. Alle erfgoedpartners werkten mee aan een mooi en verrassend programma, waarbij inwoners van Leidschendam-Voorburg en daarbuiten kennis konden maken met ons lokale erfgoed. Het was tevens de opening van het toeristische- en het vaarseizoen in Leidschendam-Voorburg, in samenwerking met de Samenwerkende Watersport Leidschendam-Voorburg en het MKB. Onder de titel 'Schatten aan de Vliet' werd een afwisselend programma aangeboden voor jong en oud, dit jaar in het landelijke thema De Gouden Eeuw. Zo waren er onder meer stadswandelingen, rondleidingen, familieworkshops, schilderworkshops, tentoonstellingen en tochtjes op de Vliet. Een bus met historische figuren als de familie Huygens, Spinoza en Rembrandt maakte een tour langs de verschillende locaties.

## **Nationale Romeinenweek**

*4 t/m 12 mei*

Tijdens de Nationale Romeinenweek organiseerde het museum een kinderspeurtocht en een workshop voor kinderen. Het dagelijks leven in Forum Hadriani en Gera stonden daarbij centraal.

## **Classical Encounters Festival**

*11 mei*

Classical Encounters is hét internationale kamermuziekfestival van de regio Den Haag. Sinds de oprichting in 2003 stelt artistiek leider Eva Stegeman jaarlijks een verrassend programma samen; concerten die zich kenmerken door innovatieve en inspirerende ontmoetingen tussen musici en publiek. Op zaterdag 11 mei werd er in het museum het muziekstuk *Murder, Myth & Mystery: Mozarts mysterieuze finale* gespeeld.

## **Moederdag**

*12 mei*

Op moederdag was er een speciale workshop voor moeders en hun kids! Onder begeleiding van Annemieke Fierinck werd er een mooi portret gemaakt van de moeders in de zaal waar de bijzondere portretten van Gerke Henkes te bezichtigen waren. Met houtskool op papier werd er in 30 minuten een portret geschetst. Met twee uitverkochte workshops een groot succes!

## **Hofstede Lezing Constantijn Huygens**

*1 september*

In het kader van het Gouden Eeuw jaar werden er door de Haagse Historie 3 Hofstede lezingen georganiseerd, waaronder een lezing door dr. Ineke Huysman over Constantijn Huygens in Museum Swaensteyn. Aansluitend werd er een rondleiding door Hofwijck gegeven.

## **Open Monumentendag & Huygensfestival**

*14 september*

Swaensteyn zette tijdens Open Monumentendag haar deuren open voor bezoekers. Architect Ernst Manger gaf een lezing in het kader van de tentoonstelling *Rijk in Eenvoud* over de Voorburgse architect Albert van Essen. Daarnaast werden er twee concerten georganiseerd als onderdeel van het Huygensfestival. Het trio 'I Tre Canneti' (de drie rieten), bestaande uit Jan Jakob Mooij (hobo), Fred Ruoff (klarinet) en Nicole Freling (fagot) en Leonardo Vaillante (piano) met violiste Xiangji Zeng traden op in de Notariszaal.

## **Vlietdagen**

*21 en 22 september*

Tijdens de Vlietdagen konden bezoeker gratis de pop-up tentoonstelling van de Archeologische Werkgroep Leidschendam-Voorburg in de achterste zaal van het museum bezichtigen. Hier werd op vrijdag t/m zondag de maquette van het Kanaal van Corbulo gepresenteerd. De Archeologische werkgroep was aanwezig om van alles vertellen over het Kanaal, de ligging en de vondsten die zijn gevonden bij de opgravingen. Daarnaast kon het hele gezin op de foto als een Romein, met helm, schild of in toga en laurierkrans!

### **Haagse Museumnacht**

*5 oktober*

Op zaterdag 5 oktober vond de Haagse Museumnacht plaats. Het thema dit jaar was *Tijd*. In Museum Swaensteyn gingen we terug naar de negentiende eeuw, de tijd van Prinses Marianne, het ontstaan van het Notarishuis waar het museum nu gevestigd is, de tijd van het bruisende kunstenaarsdorp Voorburg en de tijd van Alice in Wonderland. Er waren workshops, rondleidingen, een photobooth in stijl, muziek en een wijnbar van Wijnhuys Huygens. Voor het eerst deed ook de Kunstuitleen Voorburg en Artibrak mee met het event, evenals Huygens' Hofwijck.

### **Nationale Archeologiedagen**

*13 oktober*

Op zondag 13 oktober, tijdens de Nationale Archeologiedagen, kon je in Museum Swaensteyn de workshop "Delfts-Blauw tegeltje schilderen" volgen. De workshop was voor ouder en kind en was onder begeleiding van Annemieke Fierinck.

### **Halloween**

*26 oktober*

Op zaterdag 26 oktober werd Halloween georganiseerd i.s.m. de Ondernemers van het Huygenskwartier. De achterste museumzaal werd omgetoverd in spookachtige ruimte, vol heksen, zwarte katten en spinnen. In de winkel was er een workshop Halloweenlantaarntje maken. Een van de beste bezochten evenementen van het jaar.

Naast de bovenstaande events werden er gedurende het jaar ook nog verschillende rondleidingen. Lezingen en workshops georganiseerd in het kader van tentoonstellingen.

### **Cursussen kunstgeschiedenis en atelier**

Saskia Gras verzorgd in het museum verschillende cursussen kunstgeschiedenis voor een grote groep belangstellenden. Daarnaast geeft Annemieke Fierinck op de donderdagavond en vrijdagochtend schilderlessen in het museum.

### **Verhuur**

Het in 2014 in het museum geïntroduceerde cultureel ondernemerschap werd in 2019 verder uitgebouwd. De inkomsten uit de zakelijke verhuur vormen een welkome aanvulling op de entreegelden en de gemeentelijke subsidie. De verhuur wordt vrijwel altijd gekoppeld aan een bezoek aan het museum of een rondleiding door het oude centrum van Voorburg. Zo levert het zakelijke bezoek extra museale bezoekers op.

Het Ondernemersfonds van het Huygenskwartier Voorburg is een van de vaste zakelijke huurders, evenals de Gemeente LV. Het vernieuwde Swaensteyn is een uitstekende locatie voor dit soort bijeenkomsten. Een beamer en andere apparatuur is aanwezig.

De vrijwilligers van Swaensteyn spelen een belangrijke rol in de catering- en verhuuractiviteiten. Zij faciliteren de gebruikers.

## 5. Erfgoedpodium Leidschendam-Voorburg

Het Erfgoedpodium Leidschendam-Voorburg is in 2015 opgericht op initiatief van Museum Swaensteyn en de gemeente Leidschendam-Voorburg. Alle stichtingen en verenigingen die actief zijn op het gebied van erfgoed, geschiedenis en cultuur in onze gemeente zijn hierin verenigd.

Het Erfgoedpodium kwam in 2019 drie keer bijeen voor overleg. Eind 2019 waren de volgende instellingen lid: Museum Swaensteyn, Huygens' Hofwijck, Houtzaagmolen De Salamander, Molen De Vlieger, Gemeentearchief Leidschendam-Voorburg, Erfgoed Leidschendam, Stichting Open Monumentendag, Historische Vereniging Voorburg, Archeologische Werkgroep Leidschendam-Voorburg, Stichting "Mooi Voorburg", Bibliotheek aan de Vliet, de Kortebaandraverij Stompwijk, Gemeente Leidschendam-Voorburg, Stichting Vrienden van het Carillon, Begraafplaats Wilsveen, Boerderij Essesteijn, Oude Kerk Voorburg en Stichting Dorrepaal.

Uit de groep is een kerngroep samengesteld die de vergaderingen voorbereidt. Hierin hebben de volgende partijen zitting: Museum Swaensteyn, Huygens' Hofwijck, Houtzaagmolen De Salamander, Molen De Vlieger, Gemeentearchief Leidschendam-Voorburg.

## 6. Romeinen aan de Vliet

In 2015 heeft de directie van Museum Swaensteyn een ambitieus project op de rails gezet: Romeinen aan de Vliet. Hierin gaat Museum Swaensteyn in samenwerking met de gemeente Leidschendam-Voorburg en de gemeente Voorschoten aan de slag om het volgende te realiseren:

- 1) Planontwikkeling voor een betere beleving van Forum Hadriani en het Kanaal van Corbulo;
- 2) Fysieke presentatie Forum Hadriani en Romeinen aan de Vliet in Museum Swaensteyn;
- 3) Website en digitale ontsluiting van archeologische informatie over de Romeinen in Leidschendam-Voorburg en Voorschoten voor een breed publiek.

In 2016 werd de subsidie hiervoor toegekend. In het verslagjaar zijn de onderdelen Masterplan en Museumzaal gerealiseerd. De gemeente Leidschendam-Voorburg heeft de digitalisering in 2019 voltooid.

In 2018 is bij de Erfgoedlijn Romeinse Limes van de provincie Zuid-Holland een subsidieaanvraag ingediend voor een uitvoeringscomponent, De Romantische Limes. Partner en co-financier is de gemeente Leidschendam-Voorburg. In de projectgroep zitten meerdere stakeholders, waaronder de Archeologische Werkgroep Leidschendam-Voorburg. De realisering van deze tweede fase is voorzien voor 2019-2021.

## **7. Het Project Huize Swaensteyn**

Op basis van de stukken en plannen die in het voorgaande jaar werden opgesteld, is intern verder gewerkt aan dit project.

## **8. Communicatie & PR**

Het draagvlak voor het museum wordt gelukkig steeds groter. De niet aflatende stroom aan positieve publiciteit voor het museum in de plaatselijke en regionale pers heeft daar zeker aan bijgedragen. Er verschenen tientallen artikelen in onder meer AD/Haagsche Courant, De Telegraaf, Het Krantje en andere kranten. Ook was er veel aandacht voor het museum op de andere media. De nieuwe marketing en communicatiestrategie (overigens volledig gericht op free publicity) en de sterkere positionering van het museum hebben gewerkt. Er kwamen een nieuwe museumfolder, flyers, een tentoonstellingskrant en posters. Er werden filmpjes gemaakt in samenwerking met Midvliet TV. Het museum heeft de band met het publiek en alle stakeholders geïntensiveerd en dat heeft resultaat opgeleverd. Door een actief communicatiebeleid, een persoonlijke aanpak en een breed netwerk binnen de journalistiek is het rendement heel hoog.

### **Culturele festivals**

Op de culturele festivals in de regio presenteren Museum Swaensteyn en Huygens' Hofwijck zich steeds gezamenlijk, waarbij meestal het Erfgoedpodium wordt meegenomen. In het verslagjaar presenteerde het museum zich op het Cultureel zomerfestival in Voorburg en het Haagse Uitfestival. De stand werd bemand door medewerkers en vrijwilligers van beide musea en erfgoedpartners.

### **Website, televisie en Social Media**

De website van Museum Swaensteyn wordt goed bezocht, mede omdat het wordt gepositioneerd als het centrale informatiepunt in ons web van social media. De vormgeving van de website, die identiek is aan die van Huygens' Hofwijck en alleen een andere signaalkleur heeft, maakt ook in dit opzicht de samenwerking tussen beide zichtbaar. Door Cue Creative is er een mooi Spoken Word filmpje gemaakt over Museum Swaensteyn en Huygens' Hofwijck. Op Midvliet was het museum meermaals te zien in filmpjes over de tentoonstellingen en evenementen. Daarnaast zijn er meerdere radio-interviews gegeven op Midvliet Radio en Omroep West.

Museum Swaensteyn zet actief Facebook en Instagram in om de doelgroep te bereiken en te laten participeren. Deze social media zijn in 2019 vaker en gericht ingezet.

### **VVV-vestiging in Museum Swaensteyn**

De VVV vestiging in Museum Swaensteyn functioneert prima. De vestiging biedt inwoners en toeristen informatie over de vele bezienswaardigheden in Voorburg, Leidschendam en omgeving. De VVV vestiging heeft een touchscreen waarmee bezoekers gemakkelijk hun weg kunnen vinden naar onder meer Huygens' Hofwijck, de molens, de Sluis en Stompwijk. Ook biedt de VVV folders en brochures over van alles wat er in de gemeente te doen is..

De in 2014 als toeristisch informatiepunt geopende service voorziet heel duidelijk in een behoefte. De activiteiten worden dan ook gestaag uitgebreid. Het probleem dat de VVV alleen toegankelijk was tijdens openingsuren van het museum is deels opgelost door bezoekers actief te wijzen op de mogelijkheid om buiten openingsuren maar binnen kantooruren van het museum toch aan te bellen. De aanwezige vrijwilliger of medewerker verricht dan de dienstverlening. Desondanks blijven we streven naar een verruiming van de openingsuren van het museum, maar dat is alleen mogelijk bij een toename van het aantal vrijwilligers.

### **Relatiemanagement en samenwerking**

Museum Swaensteyn heeft de banden met verschillende (culturele) instellingen en organisaties aangehaald. Swaensteyn werkt samen met tal van culturele en niet-culturele organisaties, zoals de media, het bedrijfsleven, de fondsen, de gemeente en scholen. Het museum wil graag een verbindende rol spelen in kunst- en culturele leven in Leidschendam-Voorburg.

De directie van het museum participeert in meerdere overlegorganen van de provincie Zuid-Holland en de Ondernemers van het Huygenskwartier.



## 9. Financieel 2019

Hierbij verwijzen we u naar de financiële jaarrekening 2019.

### **Standpunt bestuur tav beperkt vermogen en verwachting voor de toekomst**

Het beperkte eigen vermogen is een voortdurende zorg. Het museum als organisatie is daardoor niet in staat substantiële financiële tegenvallers op te vangen.

Deze situatie duurt al jaren. Bij de Vereniging Hofwijck, onze samenwerkingspartner is het niet veel beter. Al is die organisatie veel beter in staat zelf inkomsten te genereren. Dit heeft belang, omdat de Stichting Museum Swaensteyn en de Vereniging Hofwijck toewerken naar een nog sterkere vorm van samenwerking, waarbij in feite sprake zal zijn van één museale organisatie in de gemeente LV.

Het voordeel daarvan is verbetering van efficiëncy, goedkopere inkoop of inhuur van diensten, gezamenlijke tentoonstellingen die groter zijn en meer publiek zullen trekken. De gemeente LV overweegt serieus om de musea gezamenlijk de beschikking te geven over het complex Huize Swaensteyn, waar Museum Swaensteyn naar toe zal verhuizen en waar Hofwijck 1 x per jaar een grote tentoonstelling kan organiseren in een nieuw te bouwen zaal voor tijdelijke tentoonstellingen.

De besturen van zowel Museum Hofwijck als de Vereniging hebben deze weg bestempeld tot de enige toekomstvisie die de musea de kans biedt de vleugels uit te slaan.

## 10. Mensen en organisatie

Museum Swaensteyn zou niet kunnen functioneren op de manier waarop het doet zonder de belangloze, enthousiaste en vooral betrokken wijze waarop de vrijwilligers zich inzetten voor het museum. In het verslagjaar was dit wederom het geval. Wij, bestuur en directie, willen hen daarvoor op deze plek onze dank betuigen.

### **Bestuur**

Het bestuur van de Stichting Museum Swaensteyn bestond eind 2019 uit:

Rik van Koetsveld, voorzitter

Guido Bennebroek, vice-voorzitter

Agnes Jelsma-De Boer, penningmeester

Het bestuur vergaderde in het verslagjaar viermaal.

### **Governance Code Cultuur**

Museum Swaensteyn hanteert de Governance Code Cultuur. De Governance Code Cultuur is een instrument voor goed bestuur en toezicht in de cultuursector.

### **Personeel**

De staf van het museum bestaat eind 2019 uit:

drs. Peter van der Ploeg, directeur (0.3 fte)

drs. Karlien Ritter, hoofd museale zaken (1 fte)

drs. Femke Overdijk, conservator (1 fte)  
Tanja Pulles, administratief medewerker (0,3 fte)  
Roos Diks, schoonmaak (0,1 fte)

Alle functies worden gedeeld met Huygens' Hofwijck

### **Vrijwilligers**

De ruim 40 vrijwilligers van Museum Swaensteyn vormen een belangrijk deel van het kapitaal van het museum. Zij draaien kassadiensten, begeleiden ontvangsten, geven lessen aan leerlingen en klussen in het museum. Museum Swaensteyn beschikt over een vrijwilligersbeleid en een vrijwilligersstatuut.

De vrijwilligers ontvangen geen betaling of onkostenvergoeding voor hun werk, wel kunnen zij deel nemen aan cursussen en zijn er informatieve bijeenkomsten die worden afgesloten met een drankje. Ook ontvingen de vrijwilligers dit jaar een kerstpakket en was er het jaarlijkse uitje. De directie bedankte daar de vrijwilligers voor hun enorme inzet, betrokkenheid en enthousiasme. Zonder de vrijwilligers is het niet mogelijk om Museum Swaensteyn te laten draaien.

In het verslagjaar vonden vier vrijwilligersbijeenkomsten plaats, waarop bestuur en directie de vrijwilligers informeerden.

Aan het eind van het verslagjaar maakten de volgende vrijwilligers deel uit van het team:

Andre Hoek  
Anja de Bruijn  
Anne-Claire van der Burg  
Ardi Dieleman  
Auke Tuizenga  
Christien Verschut  
Dana de Ruiter  
Doutsen Ebbendorf  
Ellen Edelenbos  
Els Janse  
Els Kuiper  
Fia Jungschläger  
Frans Schoevaars  
Gabriëlle Klunne  
Gerard Meulenbroek  
Hannie Straver-Allard  
Helen Kokshoorn  
Hetty Matthiesen  
Iet Wijbenga Crane  
John van Dijk  
Liesbeth van Hout  
Loes Beuk  
Marianne Mesker  
Marianne Stikvoort

Marina Snijders-van Eijk  
Marion Rusman  
Martin Verschoor  
Melora van Eijk  
Mieke Schuijt  
Nico Groot  
Otto Werner  
Riet Meulenbroek  
Rob van Veen  
Rosa Visser  
Willemien Alberts  
Willie Hennink  
Yvonne Fricke

Meindert Marijs  
Cees Nijgh  
Frank Wiegmans

### **Gebouw**

Na de grote verbouwing in 2013 en de kleinere aanpassingen in 2014 is er in het verslagjaar uitsluitend lopend onderhoud gepleegd door de groep technische vrijwilligers. In opdracht van de gemeente zijn meerdere keren reparaties uitgevoerd om lekkages aan de ramen op de eerste verdieping en in de Tuinzaal te verhelpen. De staat van het dak baart nog steeds zorgen. Bij hevige regenval lekt het op de zolder.

### **Giften aan Museum Swaensteyn**

Museum Swaensteyn en de Stichting Museum Swaensteyn zijn door de Belastingdienst aangemerkt als Culturele Algemeen Nut Beogende Instelling (Culturele ANBI). Giften, legaten of erfstellingen zijn voor Museum Swaensteyn vrij van schenk- en erfbelasting.

### **Sponsors en fondsen Museum Swaensteyn**

Het museum ontving in 2019 subsidie van de gemeente Leidschendam-Voorburg. Deze subsidie vormt de basis voor de exploitatie van het museum. Daarnaast is de provincie Zuid-Holland de hoofdsponsor van het project Romeinen aan de Vliet. Ook ontvangt het museum inkomsten uit de donaties van de donateurs van het Museum. Wij zijn de donateurs zeer erkentelijk voor hun structurele en incidentele bijdragen.

### **Museum Swaensteyn**

Herenstraat 101  
2271 CC Voorburg  
tel: 070 386 1673 | [info@swaensteyn.nl](mailto:info@swaensteyn.nl) | [www.swaensteyn.nl](http://www.swaensteyn.nl)  
Of volg ons via facebook, instagram en twitter

### **Donateurschap**

Het donateurschap van Museum Swaensteyn bedraagt tenminste € 35,- per jaar. Aanmelden als donateur kan via [www.swaensteyn.nl](http://www.swaensteyn.nl)

**Openingstijden**

Dinsdag, woensdag, donderdag, vrijdag, zaterdag en zondag van 13:00 uur tot 17:00 uur.  
Alle feestdagen gesloten, met uitzondering van Tweede Kerstdag.

**Toegangsprijzen**

Volwassenen € 6,-

Kinderen van 6 t/m 18 jaar € 3,-

CJP € 3,-

Ooievaarspas € 3,-

Museumkaart gratis

Donateurs gratis

**Bereikbaarheid**

Museum Swaensteyn is uitstekend bereikbaar met de auto of met het openbaar vervoer.  
Museum Swaensteyn ligt 300 meter van Station Voorburg. Parkeren kan onder het viaduct aan het Stationsplein.